

LAAT DE KINDEREN TOT MIJ KOMEN. Tabor, Brugge, 1990. f 35,00 (3 delen).

Wie kinderen anno 1990 weer veilig wil leren geloven, staat sinds het begin van dit schooljaar de nieuwe, driedelige catechismus van Roermond ter beschikking. Een trilogie, waarin de Blijde Boodschap verdeeld over een aantal korte en kernachtige lessen wordt samengevat. In full color, met een bisschoppelijk voorwoord en compleet met memorisatievragen; want oefening baart immers kunst. De inhoud van deze catechismus zal voortaan gelden als norm voor de catechese op de katholieke basisscholen in het Roermondse bisdom. Volgens berichten in de dagbladpers zou de eerste oplage van 9000 stuks reeds zijn uitverkocht en is een herdruk in voorbereiding.

De Roermondse kindercatechismus bestaat uit drie deeltjes, resp. voor kinderen van 7-8 jaar, 9-10 jaar en 11-12 jaar. Deel 1 "geeft een samenvatting van de belangrijkste elementen van de leer"; deel 2 "geeft opnieuw de inhoud van de leer, maar iets uitgebreid"; deel 3 bevat "dezelfde stof als voor de jongere kinderen maar uitgediept". Een concentrische opbouw dus, verdeeld over resp. 35, 45 en 49 lessen. Een "klassieke" opbouw ook: God, de schepping en de engelen, Jezus, de Kerk en de sacramenten, tien geboden, gebed, heiligen, hemel-hel-vagevuur. Voor wie dat wenst, zijn er werkboekjes voor de kinderen te verkrijgen; daarnaast zullen er in het Roermondse bisdomblad "De Sleutel" didaktische suggesties worden gegeven om de leerstof te verwerken (vgl. de - inmiddels beëindigde - uitgave "De Weg").

Het verschijnen van een nieuwe kindercatechismus is geen alledaags gebeuren, en daardoor alleen al een opmerkelijk feit. De laatste kindercatechismus dateerde van 1948; en sinds deze in 1964 als verplicht schoolboekje buiten gebruik werd gesteld is het nooit verder gekomen dan een antiquarische herdruk, enkele jaren geleden; waarschijnlijk (en hopelijk) bedoeld als nostalgisch monument en unieke mogelijkheid voor verzamelaars om hun kollektie aan te vullen. LAAT DE KINDEREN TOT MIJ KOMEN echter is bedoeld om - zoals in het voorwoord wordt aangekondigd - "onze toekomstige volwassenen een blijvend houvast te bieden en hen zich thuis te doen voelen in de levende gemeenschap van de Kerk"; "een nieuwe verwoording van de aloude en blijvende geloofsinhoud".

Wie een van de drie deeltjes op een willekeurige plaats openslaat, zal tot zijn verbazing moeten konstateren dat aan de verworvenheden van de catechetische en onderwijskundige ontwikkelingen in de afgelopen decennia volkomen voorbij is gegaan. Alsof de ervaringswereld van het kind niet bestaat, de Nederlandse samenleving nog het karakter draagt van de jaren vijftig en de scholastieke theologie nog in jaren van grote bloei verkeert. Kinderen van 7-8 jaar maken weer probleemloos kennis met de engelbewaarder en leren God zien als de oude man met de baard, 9-10 jarigen wordt voorgehouden dat ze niet stiekem uit de koektrommel mogen snoepen, en tieners anno 1990 worden gewaarschuwd geen verkeerde spelletjes met hun lichaam te doen. Een vieze vlek op je trui dient als voorbeeld om de betekenis van het vagevuur uit te leggen, en de Kerk heeft de macht om te zeggen hoe je een aflaat kunt verdienen. De paus alleen en de bisschoppen samen kunnen zich niet vergissen als ze ons het geloof uitleggen. Wanneer een man en vrouw getrouwd zijn (het zal duidelijk zijn dat alle andere vormen van relaties niet bestaan) krijgen ze meestal kinderen die ze goed willen opvoeden, want dat hoort bij een fijn huwelijk. Wanneer een jongen denkt dat hij priester wil worden, gaat hij met de pastoor praten; en als Jezus het echt wil gaat deze jongen naar de priesterschool, die seminarie genoemd wordt. Wie geïnteresseerd is in meer voorbeelden: zie titel.

Over het genre illustraties valt - zoals vaak - te twisten; ze zijn echter eerder als naiëf en infantiliserend te karakteriseren dan dat ze echte tekstondersteunende en "beeldende" waarde hebben. Datzelfde moet

gezegd worden van het taalgebruik, dat armoedig, vlak en weinig creatief is. De enorme rijkdom van de christelijke verhalencultuur blijft onaangeroerd liggen; om nog maar te zwijgen van de talloze hoogdravende theologische formuleringen die kinderen in deze leeftijd als absoluut onbegrijpelijk in de oren klinken. De gekozen voorbeelden uit de "leefwereld" van kinderen zijn tot op de draad versleten en zullen weinig kinderen nog tot de verbeelding spreken. De lust tot lezen zou kinderen waarschijnlijk snel vergaan, wanneer ze in de boekhandel of bibliotheek niets beter konden vinden.

"Een gemiste kans" is als eindoordeel nog te zwak uitgedrukt. De rijke christelijke traditie verdient een betere behandeling dan alleen het oppoetsen van oude waarheden, waarmee kinderen in deze tijd geen dienst bewezen wordt. Wanneer het geloof aan kinderen op deze manier wordt voorgehouden, zullen ze er eerder als een berg tegenop zien dan dat ze ervaren dat het bergen kan verzetten. In de katechismus van 1948 werden tenminste eerst nog de vragen gesteld voordat de antwoorden werden gegeven; in de Roermondse katechismus van 1990 is het antwoord al bekend, voordat de vraag gesteld wordt.